

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้บริหารในการจัดและ การใช้สารสนเทศทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา ที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด และที่ผู้บริหารต้องการใช้ในการบริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้บริหารในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อการบริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด กับผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้บริหารระดับฝ่ายในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา เพื่อการบริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด คือ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม
4. เพื่อศึกษาระดับความเชื่อถือได้ของข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

5. เพื่อศึกษาลักษณะปัญหาในการจัดสรรคนเทศทางการศึกษาของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดคือผู้อำนวยการศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ ฯ จังหวัด หรือหัวหน้าศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้ช่วย
หัวหน้าศูนย์ ฯ จังหวัด รวม 103 คน และผู้บริหารระดับฝ่าย ซึ่งได้แก่หัวหน้าฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย ของ
ศูนย์ ฯ จังหวัด คือ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายการศึกษา
สายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชนและหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและ
ฝึกอบรม รวม 300 คน จากศูนย์ ฯ จังหวัด 50 ศูนย์ รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 403 คน
ทั้งนี้เป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามนับจากแบบสอบถามที่ส่งคืนมาและสมบูรณ์ทั้งหมด 294 คน คิดเป็นร้อย
ละ 73.0

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน
ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถามมี
ลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้ (Check-List) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายการสำรวจ (Check-List) และมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) โดยในแต่ละข้อมูจะถาม 3 ลักษณะ คือ

ก. ข้อมูลและสารสนเทศดังระบุไว้มีเก็บรวบรวมอยู่ในศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดหรือไม่ มีลักษณะเป็นข้อมูแบบรายการสำรวจ (Check-List)

ข. ความเชื่อถือได้ของข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด มีลักษณะเป็นข้อมูแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ค. ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด มีลักษณะเป็นข้อมูแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และในตอนท้ายของแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ ที่ผู้บริหารของศูนย์ ๆ มีความคิดเห็นว่าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ได้ประสบปัญหาในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ ๆ ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีลักษณะเป็นข้อกระหนงแบบกำหนดคำตอบให้ (Check-List) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังประชากรกลุ่มตัวอย่างที่กำลังปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดทั้งหมด 50 จังหวัด โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2529 ถึงวันที่ 25 ตุลาคม 2529 รวมเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน 16 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม เอส พี เอส เอล เอ็กซ์ (SPSS^X: Statistical Package for the Social Science Version X) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิธีการแจกแจงความถี่ หาการ้อยละ จัดอันดับ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) ค่าที (t-test) ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis Variance และทดสอบรายคู่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลแยกเป็น 6 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีผลการวิจัยดังนี้ คือ

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 27.2 และเป็นผู้บริหารระดับฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 72.8 และสำหรับผู้

บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนมากน้อยเรียงตามลำดับ คือ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.6 หัวหน้าฝ่ายบริหารและหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ มีจำนวนเท่ากันคือ คิดเป็นร้อยละ 13.3 หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 11.9 หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและมวลชน คิดเป็นร้อยละ 11.5 และหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 9.2

1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.1 รองลงมาได้แก่ผู้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 10.5 และต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.4

1.3 ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัดที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน เป็นระยะเวลา 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.2 รองลงมาได้แก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัดที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน เป็นระยะเวลา 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.8 และเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัดที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน เป็นระยะเวลามากกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.6 และมีเพียงร้อยละ 7.4 ที่เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัดที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน เป็นระยะเวลา น้อยกว่า 6 เดือน

1.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 58.8 และเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับการศึกษาหรืออบรม เกี่ยวกับเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศ คิดเป็นร้อยละ 41.2

1.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศ จากโครงการอบรม/ประชุมสัมมนา/ประชุมปฏิบัติการ ของศูนย์ ฯ ภาค/กรมการศึกษานอกโรงเรียน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.6 รองลงมาได้จากการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากเอกสาร/ตำรา/สื่อมวลชน คิดเป็นร้อยละ 59.5 และได้จากสถานศึกษาที่เคยศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.8 ส่วนอันดับสุดท้ายได้รับจากการสอนของผู้บังคับบัญชา คิดเป็นร้อยละ 16.8

นอกจากนี้ จากการรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิด พบว่า ผู้บริหารของ
ศูนย์ ฯ จังหวัด เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยวิธีการ
อื่น ๆ ด้วย คือ จากการอบรม/ประชุมปฏิบัติการ ซึ่งจัดโดยสถาบันพัฒนาผู้บริหารกระทรวงศึกษา-
ธิการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมไว้ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
มีครบทั้ง 7 ด้าน โดยรายการข้อมูลและสารสนเทศ ที่มีมากเป็นอันดับแรกคือข้อมูลและสารสนเทศ
ด้านบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 81.5 รองลงมาคือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านการเรียนการสอนและ
การอบรมทุกประเภท คิดเป็นร้อยละ 73.7 ด้านครุภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 71.8 ด้านการเงิน
งบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 70.3 ด้านอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 58.0 และด้านนักศึกษาทุก
ประเภท คิดเป็นร้อยละ 56.8 ส่วนรายการข้อมูลและสารสนเทศที่มีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด น้อยที่สุดคือข้อมูลและสารสนเทศด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ภายใน
จังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 40.5

2.2 รายการข้อมูลและสารสนเทศที่ไม่มีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด มากเป็นอันดับแรกคือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
(ภายในจังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมาคือข้อมูลและสารสนเทศด้านนักศึกษาทุกประเภท
คิดเป็นร้อยละ 33.8 ด้านอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 29.1 ส่วนรายการข้อมูลและสารสนเทศ
ด้านการเงิน งบประมาณ ด้านการเรียนการสอนการอบรมทุกประเภท ด้านบุคลากร และด้านครุ-
ภัณฑ์ เป็นรายการข้อมูลและสารสนเทศที่ไม่มีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
น้อยกว่าร้อยละ 20 ทั้ง 4 ด้าน

2.3 รายการข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัดไม่ทราบว่ามีหรือไม่มีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ ฯ จังหวัดหรือไม่ อันดับแรกคือข้อมูล
และสารสนเทศด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ภายในจังหวัด) คิดเป็นร้อยละ 20.4 รองลงมาคือ
ข้อมูลและสารสนเทศด้านครุภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 14.1 และด้านอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ
12.9 ส่วนรายการข้อมูลและสารสนเทศด้านการเงิน งบประมาณ ด้านนักศึกษาทุกประเภท ด้าน
การเรียนการสอน การอบรมทุกประเภท และด้านบุคลากร เป็นรายการข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้
บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ไม่ทราบว่ามีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ ฯ จังหวัดหรือไม่
น้อยกว่าร้อยละ 10 ทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ระดับความเชื่อถือได้ของข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษา
 โรงเรียนจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์การศึกษาโรงเรียนจังหวัด ปรากฏผลการ
 วิจัยดังนี้ คือ

ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาโรงเรียนจังหวัด มีความคิดเห็นว่า ข้อมูล
 และสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาโรงเรียนจังหวัดส่วนใหญ่ ได้รับความเชื่อถือได้ในระดับ
 ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมาก มีจำนวน 6 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้ คือ ด้านการ
 เรียนการสอน และการอบรมทุกประเภท ($\bar{x} = 2.86$) ด้านการเงิน งบประมาณ ($\bar{x} = 28.3$)
 ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 2.75$) ด้านบุคลากร ($\bar{x} = 2.74$) ด้านครุภัณฑ์ ($\bar{x} = 2.65$)
 และด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 2.39$) ส่วนข้อมูลและสารสนเทศที่ได้รับความเชื่อถือได้
 ในระดับถูกต้องตรงกับความเป็นจริงปานกลางมีเพียงด้านเดียวคือ ด้านนักศึกษาทุกประเภท ($\bar{x} =$
 2.32) สำหรับข้อมูลและสารสนเทศที่ได้รับความเชื่อถือได้ในระดับถูกต้องตรงกับความเป็นจริง
 น้อยหรือไม่จริงเลยนั้นไม่มีเลย

ตอนที่ 4 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษา
 โรงเรียนจังหวัด ปรากฏผลการวิจัยดังนี้ คือ

4.1 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การ
 ศึกษาโรงเรียนจังหวัด พบว่า ผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัด มีความต้องการในการใช้ข้อมูล
 และสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้ คือ ข้อมูลและสารสนเทศ
 ด้านครุภัณฑ์ ($\bar{x} = 1.81$) ด้านการเงิน งบประมาณ ($\bar{x} = 1.78$) ด้านการเรียนการสอน การ
 อบรมทุกประเภท ($\bar{x} = 1.71$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 1.70$) ด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
 ($\bar{x} = 1.68$) ด้านนักศึกษาทุกประเภท ($\bar{x} = 1.59$) และด้านบุคลากร ($\bar{x} = 1.58$)

4.2 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การ
 ศึกษาโรงเรียนจังหวัด จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ
 จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย คือ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายบริหาร
 หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน และ
 หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม ปรากฏผลการวิจัยดังนี้ คือ

4.2.1 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารระดับศูนย์ ๆ จังหวัด พบว่า ผู้บริหารระดับศูนย์ ๆ จังหวัด มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้คือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านครุภัณฑ์ ($\bar{x} = 1.85$) ด้านการเงิน งบประมาณ ($\bar{x} = 1.78$) ด้านการเรียนการสอนการอบรมทุกประเภท ($\bar{x} = 1.73$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 1.71$) ด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 1.69$) ด้านนักศึกษาทุกประเภท ($\bar{x} = 1.64$) และคานบุคลากร ($\bar{x} = 1.61$)

4.2.2 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้คือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านครุภัณฑ์ ($\bar{x} = 1.81$) ด้านการเงิน งบประมาณ ($\bar{x} = 1.76$) ด้านการเรียนการสอนและการอบรมทุกประเภท ($\bar{x} = 1.70$) ด้านนักศึกษาทุกประเภท และด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 1.63$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 1.56$) และคานบุคลากร ($\bar{x} = 1.49$)

4.2.3 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้คือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 1.87$) ด้านครุภัณฑ์ ($\bar{x} = 1.83$) ด้านการเงิน งบประมาณ ($\bar{x} = 1.80$) ด้านการเรียนการสอน การอบรมทุกประเภท ($\bar{x} = 1.73$) คานบุคลากร ($\bar{x} = 1.66$) ด้านนักศึกษาทุกประเภท ($\bar{x} = 1.65$) และด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 1.64$)

4.2.4 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้คือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านครุภัณฑ์ ($\bar{x} = 1.79$) ด้านการเงิน งบประมาณ ($\bar{x} = 1.77$) ด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 1.75$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 1.70$) ด้านการเรียนการสอน การอบรมทุกประเภท ($\bar{x} = 1.66$) คานบุคลากร ($\bar{x} = 1.59$) และคานนักศึกษาทุกประเภท ($\bar{x} = 1.51$)

4.2.5 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้คือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านครุภัณฑ์ ($\bar{x} = 1.80$) ด้านการเงินงบประมาณ ($\bar{x} = 1.72$) ด้านการเรียนการสอน การอบรมทุกประเภท ($\bar{x} = 1.69$) ด้านนักศึกษาทุกประเภท ($\bar{x} = 1.61$) ด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 1.59$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 1.54$) และด้านบุคลากร ($\bar{x} = 1.51$)

4.2.6 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้คือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านการเงิน งบประมาณ ($\bar{x} = 1.83$) ด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 1.81$) ด้านครุภัณฑ์ ($\bar{x} = 1.80$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 1.79$) ด้านการเรียนการสอน การอบรมทุกประเภท ($\bar{x} = 1.77$) ด้านบุคลากร ($\bar{x} = 1.52$) และด้านนักศึกษาทุกประเภท ($\bar{x} = 1.48$)

4.2.7 ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้คือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านการเงิน งบประมาณ ($\bar{x} = 1.81$) ด้านครุภัณฑ์ ($\bar{x} = 1.72$) ด้านการเรียนการสอน การอบรมทุกประเภท ($\bar{x} = 1.68$) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 1.66$) ด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 1.65$) ด้านบุคลากร ($\bar{x} = 1.61$) และด้านนักศึกษาทุกประเภท ($\bar{x} = 1.57$)

4.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย มีดังนี้ คือ

ในการเปรียบเทียบความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ในแต่ละด้าน ระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย คือ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาอาชีวศึกษา และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม มีดังนี้ คือ

ในการเปรียบเทียบความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในแต่ละด้าน ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายมีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 6 ด้าน คือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านบุคลากร ด้านนักศึกษาทุกประเภท ด้านการเรียนการสอน การอบรมทุกประเภท ด้านการเงิน งบประมาณ ด้านครุภัณฑ์ และด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ภายในจังหวัด)

ส่วนข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายมีความต้องการในด้านการใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อมูลและสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายมีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มี 2 คู่ คือ ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกับผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าแผนงานและโครงการ และผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่หัวหน้าฝ่ายบริหารมีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่สูงกว่า หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ และหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพต้องการใช้ ส่วนหัวหน้าฝ่ายอื่น ๆ มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในด้านนี้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
จังหวัด ในลักษณะปัญหา 4 ด้านคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การเก็บรักษา
ข้อมูลและสารสนเทศ และการนำเสนอและการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารศูนย์ ฯ จังหวัด ปรางค์ผลการวิจัยดังนี้ คือ

5.1 ลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออก
โรงเรียนจังหวัด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบ
ปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ปัญหาด้านการประมวลผลข้อมูล ($\bar{x} = 3.76$) และปัญหาด้าน
การเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.52$) ส่วนปัญหาที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
ประสบอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาด้านการนำเสนอและการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ (\bar{x}
 $= 3.29$) และปัญหาด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{x} = 3.24$)

เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การ
ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีความคิดเห็นว่า ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบปัญหา
ในการจัดข้อมูลและสารสนเทศในแต่ละด้าน ดังนี้

5.1.1 ปัญหาด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์
การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ได้ประสบปัญหาในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง
เป็นส่วนใหญ่ และปัญหาที่ศูนย์ ฯ จังหวัด ได้ประสบอยู่ในระดับมาก มีเพียง 2 ปัญหา คือ ปัญหาที่มี
ความล่าช้าในการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{x} = 3.64$) และปัญหาผู้เก็บรวบรวมข้อมูลมีหลายฝ่าย ทำ
ให้ข้อมูลที่ต้องการใช้กระจุกกระจายอยู่หลายที่ ($\bar{x} = 3.55$) นอกจากนั้นเป็นปัญหาที่ศูนย์การ
ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ประสบอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรกคือ ปัญหาผู้รวบรวมข้อมูลไม่มี
เวลาเพียงพอ เนื่องจากต้องทำการสอนหรือต้องทำหน้าที่อื่นด้วย ($\bar{x} = 3.49$) รองลงมาคือ
ปัญหาขาดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{x} = 3.42$) และอันดับสุดท้ายคือปัญหาขาดการ
สนับสนุนจากผู้บริหาร ($\bar{x} = 2.65$)

5.1.2 ปัญหาด้านการประมวลผลข้อมูล (การจัดกระทำข้อมูล) ผล
การวิจัยพบว่า ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบปัญหาในด้านการประมวลผลข้อมูล
(การจัดกระทำข้อมูล) อยู่ในระดับมากทุกข้อเมื่อพิจารณาปัญหาที่น่าสนใจ อันดับแรก คือปัญหาขาด
เครื่องมือในการประมวลผลข้อมูล ($\bar{x} = 3.88$) รองลงมาคือปัญหาที่มีความล่าช้าในการจัดกระทำ

ข้อมูลให้เป็นสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเพื่อบริหารงานต่าง ๆ ของศูนย์ฯ จังหวัด ($\bar{x} = 3.85$) และปัญหาขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ($\bar{x} = 3.81$)

5.1.3 ปัญหาด้านการเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ใต้ประสบปัญหาในด้านการเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในระดับมาก 2 ปัญหา คือ ปัญหาเมื่อต้องการใช้ไม่สะดวกในการค้นหา ($\bar{x} = 3.62$) และปัญหาขาดแนวปฏิบัติในระบบการจัดเก็บ ($\bar{x} = 3.61$) ส่วนปัญหาที่ศูนย์ฯ จังหวัดประสบอยู่ในระดับปานกลางคือ การเก็บรักษาไม่สนองความต้องการของผู้ใช้ ($\bar{x} = 3.45$) และปัญหาขาดวัสดุครุภัณฑ์ในการเก็บรักษา ($\bar{x} = 3.41$)

5.1.4 ปัญหาการนำเสนอ และการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ผลการวิจัย พบว่า ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ใต้ประสบปัญหาในด้านการนำเสนอและการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่และปัญหาที่ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดประสบอยู่ในระดับมาก มีเพียง 2 ปัญหา คือ ปัญหาขาดความรู้และเทคนิคในการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.58$) และปัญหามีภาระต้องรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเพิ่มเติมอยู่เสมอ เมื่อต้องการใช้ ($\bar{x} = 3.50$) นอกนั้นเป็นปัญหาที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนประสบอยู่ในระดับปานกลาง อันดับแรก คือปัญหาข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการใช้มีจำนวนไม่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.45$) รองลงมาคือปัญหาข้อมูลและสารสนเทศที่นำเสนอไม่ทันเวลาต่อการใช้บริหารงาน ($\bar{x} = 3.39$) และอันดับสุดท้าย คือ ปัญหาขาดงบประมาณสนับสนุนในการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศ ($\bar{x} = 2.88$)

สำหรับการรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิด พบว่า ผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด มีความคิดเห็นว่า ศูนย์ฯ จังหวัด ใต้ประสบปัญหาอื่น ๆ ด้วย ในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด ดังนี้ คือ

1. ขาดความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอ ในการให้ข้อมูล หรือมีการรายงานข้อมูลและสารสนเทศมายังศูนย์ฯ จังหวัด มีความล่าช้า
2. แบบฟอร์มที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศมีมากเกินไป

3. ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ปราบกฏผลการวิจัยดังนี้ คือ

1. วิธีการที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ พบว่า วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ศูนย์ฯ จังหวัดใช้มากเป็นอันดับ 1 คือ แต่ละฝ่ายเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ฝ่ายนั้นเกี่ยวข้อง (81.3 %) รองลงมาคือ มีหน่วยงานกลางเฉพาะทำหน้าที่เก็บรวบรวมและจัดกระทำข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดของศูนย์ฯ (56.5 %) และวิธีการสุดท้าย คือ เมื่อต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเรื่องใด ผู้บริหารจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมจัดการเก็บรวบรวมเป็นคราว ๆ ไป (49.0 %)

2. การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด รวบรวมตามความต้องการของใครบ้าง พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความคิดเห็นว่าการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด รวบรวมตามความต้องการของกรมการศึกษาออกโรงเรียน เป็นอันดับที่ 1 (67.0 %) รองลงมาคือ รวบรวมตามความต้องการของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค (66.3 %) ผู้อำนวยการศูนย์ฯ หัวหน้าศูนย์ฯ (60.9 %) หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ของศูนย์ฯ (56.5 %) บุคลากรระดับผู้ปฏิบัติงาน (37.8 %) และอันดับสุดท้ายคือ รวบรวมตามความต้องการของผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ฯ ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ฯ (26.9 %)

จากการรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิด พบว่า ผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด รวบรวมตามความต้องการของผู้อื่นด้วย คือ รวบรวมตามความต้องการของจังหวัดหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่ทำเรื่องแจ้งความต้องการข้อมูลและสารสนเทศนั้น ๆ มายังศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

3. วัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ ของศูนย์การศึกษา
 ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความคิดเห็น
 ว่าวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด เพื่อกรอกแบบฟอร์ม
 รายงานต่อ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค และกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็น อันดับที่ 1
 (83.3 %) รองลงมาคือเพื่อการบริหาร (76.2 %) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อรายงานการจัด
 บริการการศึกษาให้ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทราบ (72.1 %)

จากการรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิด พบว่า ผู้บริหารศูนย์การศึกษา
 นอกโรงเรียนจังหวัด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ
 ของศูนย์ฯ ด้านอื่นด้วย คือ

1. เพื่อการประชาสัมพันธ์ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
2. เพื่อบริการข้อมูลและสารสนเทศให้กับหน่วยงานอื่น หรือตามที่ผู้

สอบถามมา

4. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดที่มีการรายงาน หรือเผยแพร่ข้อมูล
 และสารสนเทศให้แก่บุคลากรของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดทราบ พบว่า ผู้บริหารของ
 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความคิดเห็น ว่า ภายในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มี
 การรายงานหรือเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ จังหวัดได้ทราบ คิดเป็น
 ร้อยละ 77.6

5. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ที่มีการรายงานหรือเผยแพร่ข้อมูล
 และสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดให้แก่บุคลากร หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
 ภายนอกศูนย์ฯ จังหวัดทราบ พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความคิดเห็น
 ว่า ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีการรายงานหรือเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ
 จังหวัด ให้แก่บุคลากรหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของภายนอกศูนย์ฯ จังหวัดได้ทราบ คิดเป็นร้อยละ
 82.7

6. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ที่มีหน่วยงานกลางเฉพาะทำหน้าที่
 จัดเก็บรวบรวม จัดกระทำ (ประมวลผล) เก็บรักษา และเสนอรายงานผลด้านข้อมูลและสาร-

สนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความคิดเห็นว่า ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ที่มีหน่วยงานกลางเฉพาะทำหน้าที่จัดเก็บรวบรวมจัดทำ (ประมวลผล) เก็บรักษา และเสนอรายงานผลด้านข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ ฯ จังหวัด คิด เป็นร้อยละ 56.5

จากการรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการเรียกชื่อหน่วยงานกลางเฉพาะที่ทำหน้าที่จัดเก็บรวบรวม จัดกระทำ เก็บรักษา และเสนอรายงานผลข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด พบว่า ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดที่มีหน่วยงานกลางเฉพาะที่ทำหน้าที่จัดเก็บรวบรวม จัดกระทำ เก็บรักษา และ นอกรายงานผลข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัดนั้น จะเรียกชื่อหน่วยงานกลางเฉพาะที่ทำหน้าที่นี้หลายชื่อ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ฝ่ายแผนงานและโครงการ งานข้อมูลและสถิติ งานสารสนเทศห้องข้อมูลปฏิบัติการ และงานประเมินผลและรายงาน

7. จากคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ว่าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดควรจะเลือกวิธีการ จัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ ไว้ตามฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับวิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดไว้ที่หน่วยงานกลางเฉพาะหน่วยงานเดียว แบบไหนจะเหมาะสมกว่า เพราะเหตุใด พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าศูนย์ฯ จังหวัด ควรมีหน่วยงานกลางเฉพาะหน่วยงานเดียวทำหน้าที่จัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดของศูนย์ จะเหมาะสมกว่าการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศแต่ละด้านไว้ตามฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 91.7 โดยมีเหตุผลเรียงตามลำดับคือ

1.1 เพื่อให้การดำเนินงานด้านข้อมูลและสารสนเทศเป็นระบบมากขึ้น มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงและสะดวกในการพัฒนารูปแบบ

1.2 ทำให้ข้อมูลและสารสนเทศ รวมอยู่ที่เดียวกันไม่กระจัดกระจายและลดความซ้ำซ้อนของงาน

1.3 เพื่อความสะดวกในการค้นหาและการนำไปใช้ รวมทั้ง
การรายงานได้ทันในเวลาที่ต้องการ

1.4 ทำให้สะดวกในการนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

2. ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ที่มีความคิดเห็น
ว่าศูนย์ฯ จังหวัดควรจะได้รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศแต่ละด้านไว้ตามฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
จึงจะเหมาะสมกว่าการการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดไว้ที่หน่วยงานกลางเฉพาะ
หน่วยงานเดียว คิดเป็นร้อยละ 8.3 โดยมีเหตุผลเรียงตามลำดับ คือ

2.1 ทำให้สะดวกในการปฏิบัติงานและการนำมาใช้

2.2 ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและละเอียดมากกว่า

2.3 เพราะแต่ละฝ่ายมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้ว

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องความต้องการของผู้บริหารในการจัดและการใช้สารสนเทศทางการ
ศึกษาของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมไว้ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 7 ด้าน มีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์
การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อพิจารณาจากคำร้อยละของข้อมูลและสาร
สนเทศแต่ละด้านที่มีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ฯ จังหวัด พบว่า ข้อมูลและสารสนเทศที่มีเก็บรวบรวม
ไว้ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป มีจำนวน 6 ด้าน อันดับแรกคือ ด้านบุคลากร (81.5 %) รองลงมา
คือ ด้านการเรียนการสอนและการอบรมทุกประเภท (73.7 %) ด้านครุภัณฑ์ (71.8 %) ด้าน
การเงิน งบประมาณ (70.3 %) ด้านอาคารสถานที่ (58.0 %) และด้านนักศึกษาทุกประเภท
(56.8 %) ส่วนข้อมูลและสารสนเทศที่มีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ฯ จังหวัด ต่ำกว่าร้อยละ 50 ลง
มามีเพียงด้านเดียวคือ ด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด (40.5%) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก
เหตุผลที่ว่า ข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 6 ด้าน เป็นข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ
งานของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดโดยตรง และส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่มีเก็บ

รวบรวมอยู่แล้วภายในศูนย์ฯ จังหวัด โดยถือเป็นข้อมูลและสารสนเทศประเภทภายในองค์กร เช่น ข้อมูลและสารสนเทศด้านบุคลากร ด้านครุภัณฑ์ ด้านการเงิน งบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอนการอบรมทุกประเภท และค่านักศึกษาทุกประเภท จึงทำให้ภายในและสะดวกในการเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ฯ จังหวัด ส่วนข้อมูลและสารสนเทศด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ซึ่งมีเก็บรวบรวมไว้เพียงร้อยละ 40.5 จัดเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลและสารสนเทศด้านนี้ ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด โดยถือเป็นข้อมูลและสารสนเทศประเภทภายนอกองค์กร ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเหล่านี้จะต้องติดต่อขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่น ๆ หรือจากตัวเลขสถิติของจังหวัด อาจทำให้การติดต่อขอข้อมูลมีความล่าช้าไม่สะดวก หรือเก็บรวบรวมได้ไม่ครบตามที่ต้องการ จึงทำให้ข้อมูลและสารสนเทศด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด มีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพียงร้อยละ 40.5 แม้จะจัดเป็นอันดับสุดท้ายแต่ก็ยังถือว่ามีการเก็บรวบรวมอยู่บ้างพอสมควร

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 7 ด้าน เก็บรวบรวมไว้ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดส่วนมากเห็นความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด โดยเฉพาะข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 6 ด้านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ จังหวัดโดยตรง ส่วนข้อมูลและสารสนเทศด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ซึ่งมีเก็บรวบรวมไว้เพียงร้อยละ 40.5 ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด หรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด น่าจะให้ความสำคัญในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด เช่นเดียวกับข้อมูลและสารสนเทศด้านอื่น ๆ ของศูนย์ฯ จังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายข้อที่ 8 ใน 11 ข้อ ตามแผนพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ของกรมการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดนโยบายไว้ว่า "ส่งเสริมการวางแผนการประสานงานการใช้ทรัพยากรร่วมกันในระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน รวมทั้งหน่วยงานที่จัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน" (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมการศึกษาออกโรงเรียน 2529 : 43) ดังนั้นจะเห็นว่า ในการวางแผนเพื่อการบริหารงานของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เพื่อให้เกิดความร่วมมือและประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่าง

หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของไต้หวันจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด จะต้องรู้และมีข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนั้นเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ฯ จังหวัดอย่างเพียงพอกับความต้องการที่จะนำมาใช้ในการวางแผนเพื่อการบริหารงานของศูนย์ฯ จังหวัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ระดับความเชื่อถือได้ของข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 7 ด้านที่มีอยู่ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีความคิดเห็นว่าเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่มีความเชื่อถือได้ในระดับถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมาก มีจำนวน 6 ด้านอันดับแรกคือ ด้านการเรียนการสอนการอบรมทุกประเภท รองลงมาคือด้านการเงินงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านครุภัณฑ์ และด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความเชื่อมั่นในความถูกต้องของข้อมูลและสารสนเทศที่มีเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ฯ จังหวัดของตนในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ และแสดงให้เห็นว่าข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่เป็นข้อมูลและสารสนเทศที่มีคุณสมบัติที่ดีด้านหนึ่งในลักษณะที่ดีของสารสนเทศทั่วไป คือในด้านของความเชื่อถือได้และถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมาก ดังข้อคิดเห็นของ ประพันธ์ เจียรกุล (2524 : 7) ได้กำหนดคุณสมบัติที่ดีของสารสนเทศว่า ควรประกอบด้วย มีความถูกต้อง ตรงกับเรื่อง และเป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของโบร์ด (Boird 1978 : 323) ได้เสนอไว้ว่า ผู้บริหารที่ใช้สารสนเทศในการตัดสินใจ ควรคำนึงถึงลักษณะของสารสนเทศในเรื่องความเชื่อถือได้ ประหยัด จำเป็น ถูกต้อง และใช้ประโยชน์ได้

รวมทั้งจากผลการวิจัย ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ทั้งผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่ายของศูนย์ฯ จังหวัด พบว่า ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่ายของศูนย์ฯ จังหวัด มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทุกกลุ่มจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 6 ด้านดังกล่าวข้างต้นที่มีอยู่ในศูนย์ฯ จังหวัด และมีความเชื่อถือได้ในระดับถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมาก จึงน่าจะมีประโยชน์ในการที่ผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด ทั้งระดับศูนย์ฯ จังหวัดและระดับฝ่ายจะได้นำมาเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ เพื่อการวางแผนการบริหารการปฏิบัติงาน

ของศูนย์ฯ จังหวัด ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนข้อมูลและสารสนเทศด้านนักศึกษาทุกประเภท ซึ่งผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีความคิดเห็นว่าเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่มีความเชื่อถือได้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงในระดับปานกลาง จากประสบการณ์ของผู้วิจัยคิดว่า อาจเนื่องเหตุผลที่ว่าการจัดบริการกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนของศูนย์ฯ จังหวัด มีหลายรูปแบบ และในแต่ละรูปแบบจะมีนักศึกษาหรือกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับบริการแตกต่างกันไปตามความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน เช่น นักศึกษาทั่วไป พระภิกษุ สามเณร ทหาร หรือผู้ต้องขังในเรือนจำ เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในค่านักศึกษาทุกประเภทของศูนย์ฯ จังหวัด เกิดความคลาดเคลื่อนหรือล่าช้าไม่เป็นปัจจุบันไปบ้าง จึงทำให้ผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด มีความเชื่อถือในความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงของข้อมูลและสารสนเทศด้านนี้ในระดับปานกลาง ดังนั้นหากผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด หรือเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมได้เห็นความสำคัญ และมีการวางแผนการจัดเก็บข้อมูลด้านนี้ให้เป็นปัจจุบันหรือมีระบบไว้วงหน้า อาจช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศด้านนี้มีความเชื่อถือได้ในระดับถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อความต้องการของผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด ที่จะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการบริหารการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดต่อไป

3. ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

3.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด โดยส่วนรวม และของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหาร คือผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดและผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย คือ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม (จากผลการวิจัยตารางที่ 11-18) พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดโดยส่วนรวม และผู้บริหารศูนย์ฯ จังหวัด จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ นั้น มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมากเหมือนกันทุกกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดทั้งผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายแต่ละฝ่ายทั้ง 6 ฝ่ายของศูนย์ฯ จังหวัด เห็นความสำคัญของการนำข้อมูลและสาร

สนเทศมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผน เพื่อการบริหารการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด ทั้งนี้อาจเนื่องจากการตัดสินใจทุกครั้งของผู้บริหารศูนย์ ฯ จังหวัด มีผล
กระทบต่อระบบงานและการบริหารศูนย์ ฯ จังหวัด ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งทางตรงและ
ทางอ้อมไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัดหรือผู้บริหารระดับฝ่ายก็ตาม ผู้บริหารทุกระดับ
จะต้องตัดสินใจอย่างถูกต้องแม่นยำ เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดใน
การปฏิบัติงาน ดังคำกล่าวของ อารุง จันทวานิช ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และเจษฎ์ อนรรวมงคล
(2528 : 11-12) กล่าวว่า สารสนเทศเปรียบเหมือนเส้นเลือดของระบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการ
การบริหารองค์การ ในการตัดสินใจใด ๆ ก็ตาม หากพิจารณาโดยหลักการแล้วจะเป็นที่ยอมรับว่า
การตัดสินใจที่คั้นั้น ควรเป็นการตัดสินใจด้วยหลักการและเหตุผล (rational decision) ซึ่ง
อาศัยข้อมูลและสารสนเทศเป็นพื้นฐานหรือเป็นปัจจัยหลัก เพื่อพิจารณาปัญหาที่ต้องตัดสินใจอย่าง
รอบคอบ และสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิจิตร ศรีสีอาน (2524 : 2) ที่ว่า การตัดสินใจวินิจฉัย
สั่งการที่ขึ้นกับระบบข่าวสารข้อมูลถึง 90 % ใช้ inspiration เพียง 10 %

ดังนั้น จากผลการวิจัยครั้งนี้และด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า
ผู้บริหารของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้งผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับ
ฝ่ายของศูนย์ ฯ จังหวัด ทั้ง 6 ฝ่าย ล้วนมีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านอยู่
ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในทุกระดับ ต่างเห็น
ความสำคัญของการนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งสามารถนำสารสนเทศ
เหล่านี้มาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยชี้ หรือแนะทิศทางที่ผู้บริหารจะเลือกดำเนินการ เพื่อให้การ
ดำเนินงานของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีคุณภาพและมีมาตรฐานบรรลุตามเป้าหมายที่
กำหนดไว้

3.2 เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศระหว่าง
ผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด กับผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์ ฯ จังหวัด ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร
ระดับศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์ ฯ จังหวัด มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและ
สารสนเทศทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้อง
กับสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ โดยตั้งไว้ว่าความต้องการของผู้บริหารในการใช้ข้อมูลและสาร-
สนเทศเพื่อการบริหารศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด

กับผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์ฯ จังหวัด มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศมากกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์ฯ จังหวัด ทั้งนี้ จากประสบการณ์ของผู้วิจัย พบว่า ในการบริหารการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ จังหวัดในกิจกรรมงาน หรือโครงการต่าง ๆ ของศูนย์ฯ จังหวัด นั้น ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด จะให้ความไว้วางใจในการที่จะให้ผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วมในการรับทราบและร่วมตัดสินใจด้วยเป็นส่วนใหญ่ เพราะผู้บริหารระดับฝ่ายจะต้องเป็นผู้ที่คอยติดตามควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานของกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งเป็นผู้ที่จะต้องคอยรายงานผลความก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรคของการปฏิบัติงานให้ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด ได้ทราบข้อมูลทุกระยะ เพื่อให้การปฏิบัติงานทุกกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์ฯ จังหวัด หรือในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ จังหวัด จะมีการประชุม หรือปรึกษาหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย จึงทำให้ผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัดทุกระดับและทุกฝ่าย จำเป็นที่จะต้องรู้และต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านของศูนย์ฯ จังหวัด เพื่อนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ให้ดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจเป็นแผนประจำงวด (ทุก 4 เดือน) หรือแผนครึ่งปี และแผนตลอดปี

หากพิจารณาจากรูปแบบลักษณะการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน ซึ่งมีหลายรูปแบบที่จัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยยึดหลักเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้แบบตลอดชีวิต ดังนั้นในการวางแผนการบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนของศูนย์ฯ จังหวัด เพื่อให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้แบบตลอดชีวิต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัดทุกระดับ และทุกฝ่าย จะต้องรู้และใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านมาประกอบการในการตัดสินใจเพื่อการบริหารกิจกรรม งานหรือโครงการต่าง ๆ ของศูนย์ฯ จังหวัด ให้เกิดความต่อเนื่อง และครบวงจร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดและผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์ฯ จังหวัด มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศระหว่างผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย พบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านนักศึกษาทุกประเภท ด้านการเรียนการสอนการอบรมทุกประเภท ด้านการเงิน ด้านครุภัณฑ์ และด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย มีความแตกต่างกัน กล่าวคือผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศมากกว่าหัวหน้าฝ่ายอื่น ๆ ของศูนย์ ฯ จังหวัด ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่า ในการวางแผนเพื่อการบริหารศูนย์ ฯ จังหวัด ผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายต่างก็มีหน้าที่ในการตัดสินใจร่วมกัน หรือมีการประชุมเพื่อปรึกษาหาแนวทางในการปฏิบัติงานกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ ฯ จังหวัด เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ ฯ จังหวัด บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันทุกฝ่าย ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด ดังนั้นในการวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อการบริหารศูนย์ ฯ จังหวัด ผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายจึงจำเป็นที่จะต้องใช้อุปกรณ์และสารสนเทศทั้ง 6 ด้าน ในการบริหารการปฏิบัติงานของศูนย์ ฯ จังหวัดร่วมกันทุกฝ่าย จึงน่าจะมีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้จากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายนั้นมักจะเคยปฏิบัติงานในฝ่ายอื่น ๆ มาก่อนแล้ว เป็นส่วนมากเนื่องจากลักษณะการมอบหมายงานให้ใคร เป็นผู้บริหารของฝ่ายใดนั้น ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัดเป็นสำคัญ ซึ่งผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมได้ตลอดเวลา จึงน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายมีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 6 ด้านดังกล่าว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาคล้ายคลึงกัน

ส่วนข้อมูลและสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกับผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ และผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่หัวหน้าฝ่ายบริหารมีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่สูงกว่า หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการและหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพต้องการใช้ ซึ่งผล

การวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศมากกว่าหัวหน้าฝ่ายอื่น ๆ ของศูนย์ ฯ จังหวัด ทั้งนี้จากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า การบริหารงานทางด้านอาคารสถานที่ของศูนย์ ฯ จังหวัด เกือบทุกศูนย์ ฯ จังหวัด จะจัดให้อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของฝ่ายบริหาร ดังนั้นผู้บริหารที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้และใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ของศูนย์ ฯ จังหวัดในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ และหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ และอีกสาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัดส่วนมากจะให้ความสำคัญในเรื่องความพร้อมของอาคารสถานที่พอสมควร กล่าวคืออาคารสถานที่ของศูนย์ ฯ จังหวัดโดยทั่วไป นอกจากจะใช้เป็นสถานที่ติดต่อราชการต่าง ๆ แล้ว ยังใช้เป็นอาคารเรียนสอนกิจกรรมทางการศึกษาออกโรงเรียนต่าง ๆ หรือใช้ในการจัดประชุมสัมมนาระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด (สำหรับศูนย์ ฯ จังหวัดที่มีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่) หรือในบางครั้งอาจมีผู้ที่มาขอศึกษาคูงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์ ฯ จังหวัด ซึ่งผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัดในนามของหัวหน้าหน่วยงานจำเป็นที่จะต้องเอาใจใส่ดูแลเรื่องการต้อนรับและจัดความพร้อมความสะดวก ความปลอดภัย ด้านอาคารสถานที่ให้มีความพร้อมอยู่เสมอ ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ที่ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำเป็นที่ต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านอาคารสถานที่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ และหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพต้องการใช้ ทั้งนี้เพื่อจัดการดูแลและบริหารงานทางด้านอาคารสถานที่ของศูนย์ ฯ จังหวัด ซึ่งเป็นความรับผิดชอบโดยตรงให้ดี และเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัดด้วย

4. ลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัด

จากผลการวิจัย พบว่า ลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีความคิดเห็นว่าศูนย์ ฯ จังหวัด ทั่วประเทศมีปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ปัญหาด้านการประมวลผลข้อมูล และปัญหาด้านการเก็บรักษา

ข้อมูลและสารสนเทศ ส่วนปัญหาที่ศูนย์ ฯ จังหวัดประสบอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาด้านการนำเสนอและการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ และปัญหาด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับ

สำหรับปัญหาในด้านการประมวลผลข้อมูล ซึ่งผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัด มีความคิดเห็นว่าศูนย์ ฯ จังหวัด ประสบปัญหาในด้านนี้อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกนั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของปัญหาด้านนี้ พบว่า มีปัญหาที่ศูนย์ ฯ จังหวัดประสบอยู่ในระดับมากทุกข้อปัญหา (ดูรายละเอียดตารางที่ 23) ทั้งนี้จากการพิจารณาปัญหาที่พบทุกข้อในด้านนี้ จะเห็นว่า เป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น กล่าวคือ เมื่อศูนย์ ฯ จังหวัดประสบปัญหา บุคลากรมีไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ขาดเครื่องมือในการประมวลผล ปัญหาเหล่านี้ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา คือ จะทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการจัดกระทำข้อมูล ให้เป็นสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเพื่อการบริหาร การปฏิบัติงานต่าง ๆ ของศูนย์ ฯ จังหวัด ซึ่งปัญหาข้อนี้มีความสำคัญต่อความต้องการในการใช้ ข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัด เพราะหากการปฏิบัติงานของศูนย์ ฯ จังหวัด ในกิจกรรมหรือโครงการใดเกิดปัญหา หรือมีเหตุจำเป็นที่ทำให้ผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัด จะต้องตัดสินใจในการวินิจฉัยสั่งการโดยด่วนในกิจกรรมนั้น ๆ หากผู้บริหารไม่มีข้อมูลและสารสนเทศ มาใช้ประกอบการตัดสินใจในขณะนั้น ก็อาจจะทำให้เกิดการตัดสินใจที่ไม่รอบคอบ หรือผิดพลาด เกิดความเสียหายต่อการบริหารงานของศูนย์ ฯ จังหวัดได้ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่มีความล่าช้า ในการประมวลผล ทำให้ผู้บริหารขาดข้อมูลและสารสนเทศที่จะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจได้ ตามเวลาที่ต้องการจะใช้ ซึ่งอาจทำให้การบริหารงานของศูนย์ ฯ จังหวัดเกิดความล่าช้าหรือไม่ได้ ผลเท่าที่ควรตามแผนที่กำหนดไว้

ส่วนปัญหาด้านการเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัด มีความคิดเห็นว่าศูนย์ ฯ จังหวัด ได้ประสบอยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของปัญหาด้านนี้ พบว่า มีปัญหาที่ศูนย์ ฯ จังหวัดประสบอยู่ในระดับมาก 2 ปัญหา อันดับแรกคือ ปัญหาเมื่อต้องการใช้ไม่สะดวกในการค้นหา รองลงมาคือปัญหาขาดแนวปฏิบัติในระบบการจัดเก็บ ส่วน ปัญหาที่ศูนย์ ฯ จังหวัดประสบอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา คือ ปัญหาการเก็บรักษาไม่สนอง ความต้องการของผู้ใช้ และปัญหาขาดวัสดุครุภัณฑ์ในการเก็บรักษา

การที่ศูนย์ ฯ จังหวัดประสบปัญหาในเรื่องเมื่อต้องการใช้ไม่สะดวกในการค้นหา และปัญหาขาดแนวปฏิบัติในระบบการจัดเก็บ ทั้ง 2 ปัญหานี้ อยู่ในระดับมาก จะเห็นว่า 2 ปัญหา

นี้ก็มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน กล่าวคือ เมื่อบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในด้านการเก็บรักษา ขาดแนวปฏิบัติในระบบการจัดเก็บ ก็อาจทำให้การเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ ของศูนย์ ฯ ไม่มีแนวปฏิบัติที่แน่นอนหรือไม่ได้จำแนกประเภทหรือหมวดหมู่ของข้อมูลและสารสนเทศแต่ละด้านไว้ชัดเจน ซึ่งอาจมีผลทำให้เมื่อมีผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในด้านต่าง ๆ เกิดความไม่สะดวกในการค้นหาก็เป็นได้

5. ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

จากผลการวิจัยพบว่า วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ ฯ จังหวัด ที่ใช้มากเป็นอันดับ 1 คือ แต่ละฝ่ายเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศตามที่ฝ่ายนั้นเกี่ยวข้อง (81.3 %) เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่ฝ่ายต่าง ๆ ของศูนย์ ฯ จังหวัด จะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ ของฝ่ายโดยตรงอยู่แล้ว จึงทำให้ง่ายและสะดวกที่แต่ละฝ่ายจะเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเฉพาะด้านของตนไว้ ซึ่งนอกจากจะสะดวกในการเก็บรวบรวมแล้ว อาจทำให้เจ้าหน้าที่ในฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถค้นหาหรือสะดวกในการนำข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการใช้ได้ทันเวลา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ ฯ จังหวัดที่ใช้มากอีกวิธีหนึ่งในอันดับรองลงมาคือ มีหน่วยงานกลางเฉพาะทำหน้าที่เก็บรวบรวมและจัดกระทำข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดของศูนย์ ฯ จังหวัด (56.5 %) ซึ่งจากประสบการณ์ของผู้วิจัย พบว่า ศูนย์ ฯ จังหวัดส่วนมากจะมอบให้ฝ่ายแผนงานและโครงการของศูนย์ ฯ จังหวัด เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดของศูนย์ ฯ แล้วจัดกระทำให้เป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สามารถประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารระดับศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานของศูนย์ ฯ ให้หน่วยเหนือได้ทราบเป็นระยะ ๆ หรือในบางศูนย์ ฯ จังหวัด จะมีหน่วยงานเฉพาะทำหน้าที่ในด้านนี้โดยมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น ฝ่ายแผนงานและโครงการ งานข้อมูลและสถิติ งานสารสนเทศ ฯลฯ ซึ่งอาจแยกเป็นหน่วยงานเฉพาะของศูนย์ ฯ จังหวัด หรืออาจเป็นหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายแผนงานและโครงการ ทั้งนี้

แล้วแต่ระบบการบริหารงานของศูนย์ ฯ จังหวัดแต่ละแห่ง

2. ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมไว้ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
เก็บรวบรวมตามความต้องการของใครบ้าง

จากผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่แล้วการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ
ของศูนย์ ฯ จังหวัด รวบรวมตามความต้องการของกรมการศึกษาออกโรงเรียน เป็นอันดับแรก
รองลงมาคือ รวบรวมตามความต้องการของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค ผู้อำนวยการศูนย์ ฯ
หรือหัวหน้าศูนย์ ฯ หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ของศูนย์ ฯ บุคลากรระดับปฏิบัติงาน และอันดับสุดท้ายคือ
รวบรวมตามความต้องการของผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ ฯ หรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ ฯ นอกจากนี้จาก
การรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิด พบว่า มีการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศตามความตอง
การของหน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำเรื่องขอมาหรือแจ้งให้ศูนย์ ฯ รวบรวมให้เป็นคราว ๆ ไปด้วย เช่น
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด แสดงให้เห็นว่าขอบเขตของผู้ใช้ข้อมูลและสารสนเทศ มีบุคคลหรือ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของหลายฝ่ายที่ต้องการจะใช้ โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับหน่วยเหนือ คือกรม
การศึกษาออกโรงเรียน และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า กรมการ
ศึกษาออกโรงเรียน และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค เป็นหน่วยงานในระดับวิชาการ ซึ่งมี
หน้าที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งติดตามประเมินผลความก้าวหน้า หรือ
ปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติของศูนย์ ฯ จังหวัด ตามแผนงาน/โครงการที่ศูนย์ ฯ จังหวัดได้ทำ
แผนปฏิบัติการประจำปีเสนอกรมไว้ โดยจะต้องมีการรายงานเป็นประจำงวด (ทุก ๆ 4 เดือน/
ครั้ง) และรายงานทุกสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งแสดงว่ากรมการศึกษาออกโรงเรียน และศูนย์การ
ศึกษาออกโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในเรื่องข้อมูลและสารสนเทศ ในการนำมาพิจารณาประเมิน
ผลความก้าวหน้าหรือความสำเร็จในการปฏิบัติงานของแต่ละศูนย์ ฯ จังหวัด ซึ่งอาจใช้เป็นข้อมูล
ส่วนหนึ่งในการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ หรืออัตรากำลัง ฯลฯ เพื่อเป็นการ
สนับสนุน ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของศูนย์ ฯ จังหวัดมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ก็เป็นการรวบรวมตามความต้องการของผู้บริหารของศูนย์ ฯ
จังหวัด และผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ ฯ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่า
ผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัด และผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ ฯ จังหวัด ได้ให้ความสำคัญในการใช้ข้อมูล
และสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานในทุกระดับของผู้ใช้ ดังนั้น ผู้บริหาร

ระดับศูนย์ ๆ จังหวัด หรือกรมการศึกษาออกโรงเรียนควรจะได้ให้การสนับสนุนทางด้านบุคลากรที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบทางด้านการจัดเก็บรวบรวม และจัดกระทำข้อมูลและสารสนเทศ ให้เพียงพอตลอดจนหาวิธีการเสริมเพิ่มความรู้ และเทคนิควิธีการทางด้านการจัดระบบสารสนเทศของศูนย์ ๆ จังหวัดให้มีประสิทธิภาพด้วย เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจการบริหารงานของศูนย์ ๆ จังหวัดต่อไป

3. วัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

จากผลการวิจัย พบว่า ศูนย์ ๆ จังหวัดมีวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ อันดับแรก คือ เพื่อกrokแบบฟอร์มรายงานต่อกรมการศึกษาออกโรงเรียน และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค รองลงมาคือเพื่อกการบริหารศูนย์ ๆ จังหวัด และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อกการรายงานหรือประชาสัมพันธ์การจัการศึกษาออกโรงเรียนให้ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่าการที่ศูนย์ ๆ จังหวัดมีวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเพื่อกrokแบบฟอร์มรายงานต่อกรมการศึกษาออกโรงเรียนและศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค เป็นอันดับแรกนั้น ถือว่าเป็นการรายงานตามหน้าที่ของศูนย์ ๆ จังหวัดโดยตรงอยู่แล้ว และจะเป็นผลดีต่อศูนย์ ๆ จังหวัด หากศูนย์ ๆ จังหวัดได้มีการเตรียมเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศตามที่ต้องกรอกแบบฟอร์มรายงานต่อหน่วยเหนือไว้วงหน้า เพื่อกจัดส่งได้ตามระยะเวลาการรายงานที่กำหนดไว้ เพื่อกกรมฯ และศูนย์ ๆ ภาค จะได้มีข้อมูลเกี่ยวกับผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของศูนย์ ๆ จังหวัดอย่างต่อเนื่อง และหากมีปัญหาหรืออุปสรรคในเรื่องใด ก็จะได้ให้ความช่วยเหลือได้ทัน

นอกจากนี้วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ ๆ จังหวัด ก็เพื่อกการบริหารศูนย์ ๆ จังหวัด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารของศูนย์ ๆ จังหวัด ได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศที่มีผลต่อการบริหารศูนย์ ๆ จังหวัด เป็นอย่างดียิ่ง ดังคำกล่าวของ เมืองชัย หาเจริญศักดิ์ (2524 : 8) กล่าวว่า "ระบบข้อมูลที่คิจะนำไปสู่การวางแผนและการบริหารที่เกิดประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี" ซึ่งอาจกล่าวคาคว่าแนวโนมในการพัฒนาระบบสารสนเทศของศูนย์ ๆ จังหวัด ย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารศูนย์ ๆ จังหวัด อย่างมีความไปใดคองข้างสูง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารของศูนย์ ๆ จังหวัด เป็นผู้ใช้ข้อมูลและ

สารสนเทศโดยตรง และส่วนใหญ่ยังคงได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับเรื่องของระบบข้อมูล และสารสนเทศมาแล้ว

4. การรายงานหรือเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ ฯ จังหวัดให้แก่บุคลากรภายในศูนย์ ฯ จังหวัด และบุคลากรหรือหน่วยงานอื่นได้ทราบ

จากผลการวิจัยพบว่า ศูนย์ ฯ จังหวัดมีการรายงานข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ ฯ จังหวัด ให้แก่บุคลากรภายในศูนย์ ฯ จังหวัด และบุคลากรหรือหน่วยงานอื่นภายนอกศูนย์ ฯ จังหวัด ได้ทราบ แสดงว่าผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัด เห็นความสำคัญของการรายงานหรือเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งเป็นผลการปฏิบัติงานของศูนย์ ฯ เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกศูนย์ ฯ ได้ทราบ ซึ่งถือเป็นการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของศูนย์ ฯ จังหวัดด้วยวิธีหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือในการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ดียิ่งขึ้น

5. ศูนย์ ฯ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีหน่วยงานกลางเฉพาะทำหน้าที่จัดเก็บรวบรวม ประมวลผล (จัดกระทำ) เก็บรักษา และนำเสนอรายงานข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดของศูนย์ ฯ จังหวัด

จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่แล้วภายในศูนย์ ฯ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเกินครึ่ง จะมีหน่วยงานกลางเฉพาะทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวม ประมวลผล เก็บรักษา และนำเสนอรายงานข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดของศูนย์ ฯ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัด เห็นว่าการให้มีหน่วยงานกลางเฉพาะหน่วยเดียวทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวม ประมวลผล เก็บรักษา และนำเสนอรายงานผลข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดของศูนย์ ฯ จังหวัด จะทำให้มีความเป็นระบบมากขึ้น ทั้งยังทำให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ เกิดความสะดวกในการเก็บรวบรวม ประมวลผล เก็บรักษา และนำเสนอรายงาน รวมทั้งทำให้ผู้ต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ มีความสะดวกในการค้นหา และเรียกใช้ได้ทันเวลาที่ต้องการจะใช้

6. จากการรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับรูปแบบ การเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ ฯ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่ผู้บริหารของศูนย์ ฯ จังหวัด ต้องการ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ส่วนใหญ่ต้องการให้มีหน่วยงานกลางเฉพาะหน่วยงานเดียว ทำหน้าที่ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดของศูนย์ฯ โดยให้เหตุผลดังนี้ คือ

1. เพื่อให้การดำเนินงานด้านนี้เป็นระบบ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และสะดวกในการพัฒนารูปแบบ
2. ทำให้ข้อมูลและสารสนเทศรวมอยู่ที่เดียวกันไม่กระจัดกระจาย
3. เพื่อความสะดวกในการค้นหาและการนำไปใช้รวมทั้งการรายงานได้ทันต่อเวลาที่กำหนดไว้
4. สะดวกในการนำไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประภคศิริ สมทรัพย์ (2526 : 152) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ต้องการให้เก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศไว้ที่หน่วยงานเฉพาะหน่วยเดียว โดยให้เหตุผลว่า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สะดวกในการใช้ และมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านนี้โดยตรง

เมื่อพิจารณาแล้วผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ศูนย์ฯ จังหวัด มีหน่วยงานกลางเฉพาะทำหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดของศูนย์ฯ จังหวัด น่าจะเป็นผลดี เพราะอาจจะทำให้มีการกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานนี้ได้โดยเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่ในการรวบรวมวิเคราะห์ ประมวลผล เก็บรักษา และนำเสนอรายงานข้อมูลและสารสนเทศ รวมทั้งจะทำให้ศูนย์ฯ จังหวัด มีข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัดต้องการ และสามารถนำไปใช้ได้ทันที นอกจากนี้จากผลการวิจัยเกี่ยวกับศูนย์ฯ จังหวัดที่มีหน่วยงานกลางเฉพาะทำหน้าที่ในการจัดเก็บรวบรวม ประมวลผล เก็บรักษา และนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมดของศูนย์ฯ พบว่า มีศูนย์ฯ จังหวัด จำนวนเกินครึ่งที่มีหน่วยงานกลางเฉพาะของศูนย์ฯ ทำหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ แสดงว่าผู้บริหารศูนย์ฯ จังหวัด ส่วนใหญ่เห็นว่าการที่ศูนย์ฯ จังหวัดจัดให้มีหน่วยงานกลางเฉพาะหน่วยงานเดียวทำหน้าที่ในตำแหน่งนี้ เป็นวิธีการที่ผู้บริหารต้องการ (ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้วในรายละเอียดของข้อ 5)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยข้างต้นเกี่ยวกับ "ความต้องการของผู้บริหารในการจัดและการใช้สารสนเทศทางการศึกษาของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด" ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรได้รับการพัฒนา สนับสนุนและส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในโอกาสต่อไปดังนี้

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคต่าง ๆ ควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมทางด้านวิชาการเกี่ยวกับเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศแก่ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่ยังไม่เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศมาก่อน ซึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีจำนวนถึงร้อยละ 42.2 รวมทั้งบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องของทำหน้าที่รับผิดชอบงานทางด้านนี้ด้วย เพราะจากผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะปัญหาในการจัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องของทำหน้าที่รับผิดชอบงานทางด้านนี้ขาดความรู้และเทคนิควิธีการในเรื่องของระบบข้อมูลและสารสนเทศ เช่น ในเรื่องของการประมวลผล การเก็บรักษา การนำเสนอและการนำไปใช้ ดังนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในระดับภาค จึงควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่จะเป็นการเสริมเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับระบบข้อมูลและสารสนเทศให้กับผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องของรับผิดชอบงานทางด้านนี้ โดยอาจจัดในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือจัดในลักษณะของการอบรมเสริมความรู้และแนวคิดในเรื่องของระบบข้อมูลและสารสนเทศ ทั้งในเชิงวิชาการและการฝึกปฏิบัติ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทักษะ และเทคนิควิธีการในการจัดและการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

2. กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรให้การสนับสนุนการจัดสรรอัตรากำลังบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเกี่ยวกับระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยตรง เพื่อให้ระบบข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถ รับผิดชอบในการจัดเก็บรวบรวม ประมวลผล เก็บรักษา และนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงกับความต้องการในการใช้ของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด อีกทั้งจะทำให้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีข้อมูลและสารสนเทศที่มีความถูกต้องตรงกับ ความ

เป็นจริง มีความเป็นปัจจุบัน และสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ตรงกับความต้องการและทันเวลา เมื่อผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนมีปัญหาคือจะต้องตัดสินใจในการวางแผน วิจัยสัง- การ หรือควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงานกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของศูนย์ฯ จังหวัดโดยตรง และที่ศูนย์ฯ จังหวัด จัดดำเนินการร่วมมือหรือประสานงานกับหน่วย งานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีผลทำให้การบริหารงานของศูนย์ฯ จังหวัดมีประสิทธิภาพและบรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ทั้งผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์ฯ จังหวัด ทั้ง 6 ฝ่าย ต่างก็มีความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก และในเรื่องของปัญหาในการ จัดข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด ก็พบว่าศูนย์ฯ จังหวัด ประสบปัญหาในเรื่องการขาด บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและเทคนิควิธีการที่จะประมวลผล เก็บรักษา และนำเสนอข้อมูล และสารสนเทศได้ทันกับความต้องการในการใช้ของผู้บริหารศูนย์ฯ จังหวัด อีกทั้งผลการวิจัยยังพบ ว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดส่วนมากต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัด มีหน่วยงาน กลางเฉพาะหน่วยงานเดียวที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทั้งหมด ของศูนย์ฯ จังหวัดไว้ด้วยกัน และศูนย์ฯ จังหวัดเกินครึ่งที่ภายในศูนย์ฯ จังหวัดมีหน่วยงานกลาง เฉพาะรับผิดชอบในการจัดรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ ไว้ที่หน่วยงานเดียว

ดังนั้นหากกรมการศึกษาออกโรงเรียนได้พิจารณาสนับสนุนอัตรากำลังบุคลากรดังกล่าว ก็จะทำให้การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ได้พัฒนามากขึ้น และได้ช่วยแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งล้วนเป็นปัญหาที่สัมพันธ์กันทั้งสิ้น

3. หากในอนาคตการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน ทั้งระดับจังหวัด/ภาค และกรมการศึกษาออกโรงเรียนมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น และกรมการ ศึกษาออกโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในปริมาณที่เพียงพอ ก็น่าจะมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อการเก็บรวบรวม ประมวลผล เก็บรักษา และการ นำเสนอเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เพื่อให้ระบบข้อมูลและ สารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัดมีการพัฒนาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพให้มีความถูกต้องและรวดเร็ว ในการประมวลผล และได้สารสนเทศตามที่ผู้บริหารของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความ ต้องการในการใช้ รวมทั้งเป็นการประหยัดค่าลงเจ้าหน้าที่ด้วย อีกทั้งอาจช่วยแก้ปัญหาในการจัด

ข้อมูลและสารสนเทศของศูนย์ฯ จังหวัด เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ศูนย์ฯ จังหวัดประสบปัญหาในเรื่องการขาดเครื่องมือในการช่วยประมวลผลข้อมูล จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการประมวลผล และการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศไปใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน เพื่อการบริหารการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในเรื่องการสนับสนุนเครื่องมือคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมและการประมวลผลข้อมูล หากกรมการศึกษาออกโรงเรียนยังไม่สามารถสนับสนุนได้พร้อมกันทุกศูนย์ฯ จังหวัด กรมการศึกษาออกโรงเรียนอาจพิจารณา จัดดำเนินการเฉพาะในบางศูนย์ฯ จังหวัด ที่มีความพร้อมในเรื่องนี้ก่อน เพื่อจัดทำเป็นโครงการทดลอง หรือโครงการนำร่องก่อนเพื่อเป็นการศึกษาหารูปแบบในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน และเมื่อได้แนวทางรูปแบบที่เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ จึงค่อยจัดดำเนินการขยายให้มากขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับการสร้างระบบสารสนเทศสำหรับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
2. ควรมีการศึกษาวิจัยความต้องการในการจัด และการใช้สารสนเทศทางการศึกษาออกโรงเรียน ในระดับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค และในระดับกรมการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดเก็บ และจัดกระทำให้มีข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ในแต่ละระดับ ซึ่งจะ เป็นเครื่องมือที่จะช่วยชี้ หรือแนะทิศทางที่ผู้บริหารจะเลือกดำเนินการ เพื่อให้การปฏิบัติงานทางการศึกษาออกโรงเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาวิจัยความต้องการในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการบริหาร หรือการประเมินผลกิจกรรม/งาน/โครงการทางด้านใดด้านหนึ่งของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน-จังหวัดโดยเฉพาะ